

Obrazložitev proračuna za leto 2027

3911 - Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Poslanstvo predlagatelja finančnega načrta

Poslanstvo Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) je prispevati k razvoju znanosti, umetnosti in kulture v Sloveniji. SAZU deluje kot najvišja nacionalna ustanova, ki združuje izjemne znanstvenike in umetnike, izvoljene zaradi njihovih pomembnih dosežkov. Akademija stremi k razvoju temeljnih znanj, ki so ključna za napredek in konkurenčnost slovenskega naroda ter k ohranjanju in razvoju slovenske kulturne dediščine.

SAZU tudi aktivno sodeluje pri oblikovanju strateških usmeritev na področju znanosti in umetnosti ter svetuje državi pri oblikovanju politik, ki vplivajo na ta področja. Poleg tega si prizadeva za povezovanje slovenskega raziskovalnega prostora z mednarodnimi akademskimi skupnostmi in za promocijo slovenskih dosežkov v svetu.

Delovanje predlagatelja finančnega načrta prispeva k doseganju ciljev naslednjih podprogramov, programov in politik

- 05 - ZNANOST IN INFORMACIJSKA DRUŽBA
 - 0502 - Znanstveno raziskovalna dejavnost
 - 050203 - Znanstveno raziskovalna dejavnost Slovenske akademije znanosti in umetnosti
 - 0503 - Človeški viri v podporo znanosti
 - 050301 - Podporna dejavnost Slovenske akademije znanosti in umetnosti
 - 050304 - Članske nagrade akademikom

Proračunski uporabniki znotraj predlagatelja finančnega načrta

- 3911 - Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Proračunski uporabniki ter njihovi neposredni učinki

3911 - Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Oris proračunskega uporabnika

Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) je najvišja nacionalna ustanova za znanost in umetnost v Sloveniji. Njeni člani so znanstveniki in umetniki, ki so tako izvoljeni zaradi izjemnih dosežkov na svojih straneh. SAZU deluje na podlagi Zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, ki ga je sprejel Državni zbor. Akademija je avtonomna ustanova, ki združuje znanstvenike in umetnike - članice in člane SAZU ter je javnopravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostjo, ki jih določa zakon in statut SAZU. V proračunu Republike Slovenije je opredeljen kot neposredni proračunski uporabnik.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) je osrednja nacionalna ustanova, ki deluje kot avtonomna znanstvena in umetniška organizacija. Njena glavna dejavnost je spodbujanje razvoja znanosti, umetnosti in kulture v Sloveniji. SAZU združuje vrhunske slovenske znanstvenike, umetnike

in druge strokovnjake, ki so zaradi svojih izjemnih dosežkov izvoljeni v akademijo. Delovanje SAZU je ključnega pomena za ohranjanje in razvoj slovenskega kulturnega in znanstvenega izročila ter za povezovanje Slovenije s svetovnimi trendi na teh področjih.

SAZU se ukvarja z različnimi dejavnostmi, med katerimi so:

- Raziskovalna dejavnost: SAZU podpira in izvaja znanstvene raziskave na različnih področjih, pomembnih za napredek slovenske družbe. Akademija deluje kot forum za izmenjavo znanja in idej med vrhunskimi strokovnjaki.
- Izobraževanje in prepoznavnost: SAZU organizira vse dogodke, kot so predavanja, simpoziji, konference, in delavnice, ki so namenjene širši javnosti. S tem spodbujanje izobraževanja in ozaveščanja o pomembnosti znanosti in umetnosti.
- Izdajanje publikacije: SAZU izdaja številne znanstvene in strokovne publikacije, ki predstavljajo pomembne dosežke slovenskih znanstvenikov in umetnikov. Te publikacije prispevajo k širjenju znanja in krepitvi slovenskega intelektualnega prostora.
- Svetovanje in sodelovanje pri oblikovanju politike: SAZU svetuje državi pri oblikovanju strategije in politike na področju znanosti, izobraževanja in kulture. S svojim znanjem in izkušnjami prispevamo k razvoju nacionalnih programov in zakonodaje.
- Mednarodno sodelovanje: SAZU aktivno sodeluje z mednarodnimi znanstvenimi in umetniškimi institucijami, kar omogoča izmenjavo znanj in povezovanje slovenskih strokovnjakov z globalno akademsko skupnostjo.

05 - ZNANOST IN INFORMACIJSKA DRUŽBA

0502 - Znanstveno raziskovalna dejavnost

050203 - Znanstveno raziskovalna dejavnost Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Opis podprograma

Program podpira izvajanje znanstvenih raziskav ter vzpostavljanje ustreznega družbenega okolja za raziskave in razvoj. Poleg stabilnega in konkurenčnega financiranja raziskovalnega dela vključuje umeščanje slovenskih raziskovalnih strategij v mednarodno okolje in izgradnjo ustrezne raziskovalne infrastrukture, ki omogoča doseganje ciljev na nacionalni in ravni Evropske unije. Program zajema vse ravni in sektorje, ki sodelujejo pri izvajanju, podpori in oblikovanju aktivnosti na področju raziskovalnega in razvojnega dela. Zagotavlja tudi podporo raziskovalni infrastrukturi z neposrednimi vlaganji v znanstveno infrastrukturo, kar zagotavlja trajne prostorske rešitve in kakovostne delovne pogoje za delovanje javnih zavodov na področju znanosti. Program sledi ključnemu cilju Znanstvenoraziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2030, še posebej tiste, ki spodbujajo odlično in mednarodno priznano znanost.

SAZU sofinancira raziskovalne projekte Znanstvenoraziskovalnemu centru SAZU, in sicer v okviru dolgoročnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda. Financiranje predvidoma obsega naslednja področja: slovenski jezik, slovenska literatura in literarne vede, arheologija, zgodovina, slovensko narodopisje, glasbeno narodopisje, umetnostna zgodovina, muzikologija, izseljenstvo, krasoslovje, paleontologija, biologija in geografija.

Ukrepi

3911-11-0001 - Znanstveno raziskovalni center

Opis ukrepa

Ukrep financiranja znanstvenoraziskovalnega dela na področju naravne in kulturne dediščine slovenskega naroda, sofinanciran s strani Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), vključuje

dodeljevanje sredstev za aplikativne programe in temeljne raziskave, zlasti na področju slovenskega jezika, zgodovine, arheologije, etnologije, umetnostne zgodovine, naravoslovja ter drugih ved, ki prispevajo k razumevanju in ohranjanju dediščine slovenskega naroda. Ukrep obsega financiranje raziskovalnih projektov, ki se posvečajo preučevanju, varovanju, dokumentiranju in interpretaciji naravne in kulturne dediščine. Vključuje tudi podporo infrastrukturnim nalogam, ki omogočajo dolgoročno ohranjanje virov, kot so zbirke, arhivi, jezikovni korpusi in prostorske evidence dediščine. Poudarek je na spodbujanju interdisciplinarnega sodelovanja, povezovanju raziskovalcev z različnih področij ter vključevanju znanstvenih izsledkov v širši družbeni in kulturni prostor. Ukrep prispeva k utrjevanju nacionalne identitete, razvoju slovenskega jezika in kulture ter širšemu razumevanju naravne in kulturne raznolikosti Slovenije.

Izhodišča in kazalniki na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Ukrepi na področju financiranja znanstvenoraziskovalnega dela, povezanega z naravno in kulturno dediščino slovenskega naroda, temeljijo na štirih osrednjih izhodiščih: učinkovitosti financiranja, relevantnosti raziskovalnih vsebin, spodbujanju sodelovanja ter integraciji različnih raziskovalnih področij. Program posebej podpira interdisciplinarne raziskave in projekte, ki prispevajo k ohranjanju, razumevanju in interpretaciji dediščine ter prinašajo pozitivne učinke za lokalne skupnosti in širšo javnost. Za ocenjevanje uspešnosti izvajanja ukrepa so vzpostavljeni jasni kazalniki, med katerimi so: znanstvena produktivnost, dejanski učinki raziskav, smotrna in učinkovita poraba sredstev, kakovost sodelovanja in vzpostavljanje raziskovalnih mrež, kadrovski razvoj, dostopnost rezultatov javnosti, stopnja ozaveščenosti ter dolgoročni vpliv raziskav na ohranitev naravne in kulturne dediščine. Izhodišča, na katerih temeljijo izračuni ocen pravic porabe v prihodnjih letih, izhajajo iz realiziranih projektov oziroma dodeljenih sredstev v preteklih obdobjih, obstoječih ter aktivnih pogodbah in medinstitucionalnih dogovorih. Obseg financiranja projektov je v veliki meri odvisen tudi od razpoložljivih sredstev v državnem proračunu.

Pravne podlage

Oznaka	Naziv
ZSAZU	Zakon o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (ZSAZU)

Neposredni učinki

C0976 - Znanstveno raziskovalni center SAZU

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1477 - Mednarodno primerljivo in družbeno relevantno znanje

Cilji projekta "Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda", pri katerem sodelujeta ZRC SAZU in SAZU so naslednji: identifikacija, dokumentacija in raziskovanje naravne in kulturne dediščine Slovenije, z namenom ohranjanja in promocije te dediščine. Poudarek je tudi na interdisciplinarnem pristopu, ki vključuje sodelovanje strokovnjakov iz različnih področij, kot so slovenski jezik, arheologija, etnologija, zgodovina, biologija in geologija. Cilj je povečati ozaveščenost javnosti o pomenu naravne in kulturne dediščine ter spodbuditi njeno trajnostno rabo.

SAZU sofinancira raziskovalne projekte Znanstvenoraziskovalnemu centru SAZU v okviru dolgoročnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda. Ocenjujemo, da bomo v prihodnjih dveh letih letno financirali 8 raziskovalnih projektov. Le-ti bodo izbrani iz naslednjih sklopov: slovenski jezik, slovenska literatura in literarne vede, arheologija, zgodovina, slovensko narodopisje, glasbeno narodopisje, umetnostna zgodovina, muzikologija, izseljenstvo, krasoslovje, paleontologija, biologija in geografija.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I002122 - Število sofinanciranih projektov		število programov	2010	18,00	2018	4,00	3,00
					2019	4,00	4,00
					2020	3,00	3,00
					2021	4,00	3,00
					2022	4,00	4,00
					2023	4,00	4,00
					2024	4,00	5,00
					2025	4,00	
					2026	8,00	
					2027	8,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I002122 - Število sofinanciranih projektov

V okviru dolgoročnega programa *Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda*, ki ga sofinancira SAZU, smo povečali ciljno vrednost števila letno financiranih raziskovalnih projektov. Sprva je bila predvidena podpora manjšemu številu projektov, a zaradi povečane potrebe po raziskovanju dediščine ter velikega interesa raziskovalcev iz različnih disciplin, smo ciljno vrednost zvišali na 8 raziskovalnih projektov letno za naslednji dve leti.

Projekti bodo izbrani iz širokega nabora področij: slovenski jezik, slovenska literatura in literarne vede, arheologija, zgodovina, slovensko narodopisje, glasbeno narodopisje, umetnostna zgodovina, muzikologija, izseljenstvo, krasoslovje, paleontologija, biologija in geografija. Ta sprememba bo omogočila večjo vključenost interdisciplinarnih pristopov, bolj celovito dokumentacijo dediščine ter učinkovitejšo promocijo in ohranjanje naravne in kulturne dediščine slovenskega naroda.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I002122	ZRC SAZU je bil ustanovljen leta 1981 kot raziskovalna enota Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU). Njegova glavna naloga je izvajanje temeljnih raziskav na različnih znanstvenih področjih, ki so pomembna za slovensko kulturo, zgodovino, jezik, naravno in družbeno okolje. Dejavnost ZRC SAZU med drugim vključuje temeljne raziskave na področjih humanistike, družboslovja in naravoslovja, izdajanje znanstvenih revij, monografij in drugih publikacij, sodelovanje v mednarodnih projektih in mrežah ter skrb za kulturno dediščino in vzdrževanje pomembnih zbirk.

05 - ZNANOST IN INFORMACIJSKA DRUŽBA

0503 - Človeški viri v podporo znanosti

050301 - Podporna dejavnost Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Opis podprograma

Podprogram Podporna dejavnost SAZU je namenjen zagotavljanju ustrezne infrastrukture in logistične podpore za nemoteno delovanje Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Vključuje upravljanje zgradb in opreme, informacijske tehnologije, administrativne storitve pri organizaciji dogodkov in podporo izdaji publikaciji. Cilj podprograma je ustvariti optimalne pogoje za raziskovalno in umetniško delo članov Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter prispevati k učinkovitemu izvajanju znanstvenih in umetniških projektov.

Ukrepi

3911-11-0003 - Podporne dejavnosti - SAZU

Opis ukrepa

Podporna dejavnost Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) zajema vse naloge, povezane z nemotenim delovanjem akademije, zagotavljanjem ustreznih delovnih pogojev za člane in zaposlene ter z rednim in investicijskim vzdrževanjem objektov in opreme. Te aktivnosti predstavljajo temeljno infrastrukturno podporo za izvajanje znanstvenega, umetniškega in organizacijskega poslanstva akademije. SAZU deluje v okviru različnih oddelkov in služb, ki pokrivajo posamezna področja podpore. Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo skrbi za organizacijo bivanja slovenskih znanstvenikov in umetnikov v tujini ter gostovanj tujih strokovnjakov v Sloveniji. Pripravlja tudi osnutke mednarodnih sporazumov o sodelovanju s tujimi akademijami in nudi podporo pri izvedbi posvetovanj, znanstvenih predavanj, razstav in drugih dogodkov. Biblioteka SAZU opravlja vrsto pomembnih nalog: zbira, ureja, hrani in restavrira knjižnično gradivo, vodi inventarizacijo in katalogizacijo, omogoča izposajo gradiva ter vzdržuje sistem mednarodne izmenjave publikacij s sorodnimi ustanovami po svetu. Uprava SAZU zagotavlja administrativno, strokovno, tehnično in organizacijsko podporo, ki je skupnega pomena za delovanje celotne akademije. Poleg tega SAZU izvaja tudi redno izdajateljsko dejavnost, v okviru katere izdaja znanstvene monografije, zbornike, periodične publikacije in druga strokovna dela, ki predstavljajo pomemben prispevek k razvoju znanosti in umetnosti v Sloveniji.

Izhodišča in kazalniki na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Izhodišča za ukrep temeljijo na zagotavljanju učinkovitega delovanja Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ohranjanju ter izboljševanju delovnih pogojev za zaposlene in člane akademije, hkrati pa vključujejo tudi vzdrževanje in posodobitev obstoječe infrastrukture. Cilj ukrepa je zagotoviti stabilno, varno in funkcionalno okolje, ki omogoča nemoteno izvajanje znanstvenih, umetniških in organizacijskih nalog akademije. Za ocenjevanje uspešnosti ukrepa so določeni naslednji kazalniki: stopnja nemotenega delovanja akademije, kakovost delovnih pogojev, tehnično in funkcionalno stanje objektov ter učinkovitost delovanja administrativnih in podpornih služb.

Pravne podlage

Oznaka	Naziv
ZDavP-2	Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2)
ZDDO	Zakon o delavcih v državnih organih (ZDDO)
ZDR	Zakon o delovnih razmerjih (ZDR)
ZJN-2	Zakon o javnem naročanju (ZJN-2)
ZJU	Zakon o javnih uslužbencih (ZJU)

Neposredni učinki

C0978 - Podporne dejavnosti za izvajanje nalog SAZU

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1482 - Publiciranje SAZU kot prispevek k razvoju znanstvene misli in umetniške ustvarjalnosti

Cilji podporne dejavnosti SAZU so zagotavljanje visoke kakovosti znanstvenega in kulturnega dela, krepitev mednarodnega sodelovanja in izmenjave idej, ohranjanje in širjenje kulturne in znanstvene dediščine, podpora raziskovalnemu delu skozi dostop do strokovne literature, vzdrževanje in adaptacija

zgodovinsko pomembnih objektov v lasti SAZU ter ohranjanje njenega ugleda kot vodilne znanstvene in kulturne institucije v Sloveniji. Te dejavnosti prispevajo k trajnostnemu razvoju in nadaljnjemu razvoju znanosti, kulture in umetnosti v širšem mednarodnem prostoru. Pomemben vidik podporne dejavnosti predstavlja tudi skrb za dolgoročno stabilno delovanje SAZU kot nacionalne akademije, ki z usklajevanjem svojih znanstvenih, kulturnih in upravnih dejavnosti omogoča uresničevanje svojih temeljnih poslanstev.

Med podporne dejavnosti med drugim sodijo tudi: izdajanje knjig in publikacij, katerih avtorji so člani SAZU oziroma so knjige ali publikacije, ki so kakorkoli povezane s SAZU, organiziranje ali soorganizacija domačih in mednarodnih simpozijev ter znanstvenih predavanj in sestankov, skrb za mednarodne izmenjave tujih in domačih znanstvenikov, nabava domače in tuje strokovne literature, digitalizacija in dolgoročno hranjenje znanstvenih virov ter vzdrževanje, obnove in adaptacije zgradb, ki so v lasti SAZU. Poleg tega podpora vključuje tudi tehnično, organizacijsko in administrativno pomoč pri izvedbi projektov, sodelovanj in dogodkov, ki so povezani z delovanjem SAZU ter spodbujanje razvoja infrastrukture, potrebne za sodobno znanstveno in umetniško ustvarjanje.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I06294 - Število izdanih oziroma sofinanciranih publikacij		št.	2010	37,00	2018	40,00	26,00
					2019	40,00	34,00
					2020	21,00	29,00
					2021	25,00	28,00
					2022	40,00	25,00
					2023	40,00	21,00
					2024	35,00	31,00
					2025	35,00	
					2026	35,00	
					2027	35,00	
I06295 - Število izmenjav tujih in domačih znanstvenikov		št oseb	2009	62,00	2018	40,00	31,00
					2019	40,00	31,00
					2020	5,00	2,00
					2021	15,00	10,00
					2022	15,00	16,00
					2023	20,00	21,00
					2024	30,00	31,00
					2025	25,00	
					2026	34,00	
					2027	34,00	
I06296 - Število sej razredov in oddelkov		št	2009	27,00	2018	25,00	30,00
					2019	26,00	30,00
					2020	18,00	28,00
					2021	27,00	19,00
					2022	25,00	23,00
					2023	36,00	20,00
					2024	36,00	29,00
					2025	25,00	
					2026	32,00	
					2027	32,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06294 - Število izdanih oziroma sofinanciranih publikacij

Ciljne spremembe pri sofinanciranju publikacij za leto 2026/2027 so usmerjene v krepitev znanstvene in kulturne prepoznavnosti SAZU ter večjo dostopnost objavljenih vsebin. Sofinanciranje se bo

osredotočilo na podporo znanstveno kakovostnim delom, ki prispevajo k razvoju znanosti, umetnosti in kulture ter imajo potencial za mednarodni doseg. Poudarek bo tudi na spodbujanju izdajanja publikacij v tujih jezikih, predvsem v angleščini, z namenom večje vpetosti slovenskega znanstvenega in umetniškega dela v globalni prostor.

Spremembe bodo med drugim vključevale tudi večjo podporo digitalnemu objavljanju in odprtemu dostopu, kar bo omogočilo širši javnosti prost dostop do publikacij, s čimer se uresničuje javni interes in krepi družbeni učinek raziskav. Uvedeni bodo jasnejši kriteriji za izbor publikacij, ki bodo temeljili na znanstveni relevantnosti, recenzentski kakovosti ter skladnosti z dolgoročnimi raziskovalnimi usmeritvami SAZU. Spodbujalo se bo tudi sodelovanje z uglednimi domačimi in tujimi založbami ter vključevanje mlajših avtorjev, s čimer se prispeva k pomladitvi akademskega založništva. Sofinanciranje bo tako bolj strateško usmerjeno v projekte z dolgoročnim znanstvenim, kulturnim in družbenim učinkom.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06295 - Število izmenjav tujih in domačih znanstvenikov

Ciljne spremembe na področju izmenjav tujih in domačih znanstvenikov za leto 2026/2027 so usmerjene v povečanje obsega in kakovosti mednarodnega sodelovanja. Pričakuje se večje število znanstvenih izmenjav, tako prihodov tujih strokovnjakov v Slovenijo kot odhodov slovenskih raziskovalcev v tujino, kar bo prispevalo k intenzivnejšemu pretoku znanja, izkušenj in najboljših praks. Poseben poudarek bo na vključevanju mladih raziskovalcev in spodbujanju dolgoročnih institucionalnih povezav s tujimi znanstvenoraziskovalnimi ustanovami.

Spremembe bodo vključevale bolj ciljno usmerjeno izbiro sodelovanj z uglednimi tujimi akademijami, univerzami in raziskovalnimi centri, pri čemer se bo upoštevala znanstvena odličnost in strateška relevantnost področij. Povečala se bo podpora za večdnevne in vsebinsko poglobljene obiske, ki vključujejo predavanja, delavnice, skupno raziskovalno delo ali pripravo znanstvenih publikacij. Prav tako se načrtuje boljše usklajevanje izmenjav z drugimi programi SAZU, da se zagotovi večja sinergija med raziskovalnimi, kulturnimi in infrastrukturnimi dejavnostmi akademije.

Z večjim številom izmenjav v letu 2026/2027 bo SAZU dodatno prispeval k mednarodni prepoznavnosti slovenskega znanstvenega in umetniškega dela ter h krepitvi vloge Slovenije v evropskem in širšem znanstvenem prostoru.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06296 - Število sej razredov in oddelkov

Ciljne spremembe pri kazalniku *število sej razredov in oddelkov* za leto 2026/2027 so usmerjene v povečanje pogostosti in učinkovitosti delovanja strokovnih teles SAZU. V prihodnjem obdobju se pričakuje večje število sej, kar bo omogočilo intenzivnejšo obravnavo znanstvenih, umetniških in razvojnih tematik, boljše vsebinsko usklajenost med posameznimi razredi in oddelki ter hitrejšo odzivanje na aktualne potrebe in izzive v znanosti in kulturi.

Večje število sej bo prispevalo k bolj kontinuiranemu spremljanju poteka projektov, obravnavi predlogov novih članov, pripravi mnenj in pobud ter usklajevanju aktivnosti znotraj akademije. Spremembe bodo vključevale tudi boljše organizacijsko podporo sejam ter spodbujanje hibridnega oziroma digitalnega načina izvedbe, kjer bo to smiselno, da se omogoči širša in enakopravna udeležba članov doma in v tujini. Povečanje števila sej bo tako okrepilo notranje strokovno sodelovanje ter pripomoglo k večji transparentnosti, odzivnosti in strateški usmerjenosti delovanja SAZU.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I06294	Člani SAZU, ki jih predsedstvo imenuje v Komisijo za tisk in publikacije, na svojih sejah ali s soglasjem večine prisotnih članov sprejmejo program načrtovanih publikacij za tekoče leto. SAZU izdaja publikacije, katerih avtorji so člani akademije ali so te publikacije tesno povezane z dejavnostjo SAZU in njenimi člani. S tem se zagotavlja širjenje znanstvenih in umetniških dosežkov ter krepi vpliv SAZU na nacionalnem in mednarodnem področju. Program publikacij je skrbno zasnovan, da podpira najpomembnejša dela, ki odražajo visoke standarde akademije, ter prispeva k ohranjanju in širjenju znanstvenega in kulturnega znanja.
I06295	Izmenjave tujih in domačih znanstvenikov pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) so pomemben del njenega delovanja in prispevajo k širjenju znanstvenega znanja ter krepitvi mednarodnega sodelovanja. SAZU sodeluje z različnimi tujimi akademijami in znanstvenimi institucijami po svetu prek bilateralnih sporazumov, ki omogočajo izmenjave znanstvenikov. Ti sporazumi omogočajo slovenskim znanstvenikom, da potujejo v tujino, kjer lahko sodelujejo z uglednimi mednarodnimi institucijami, prav tako pa tujim znanstvenikom omogočajo, da delujejo v Sloveniji in prispevajo k tukajšnji znanstveni skupnosti. Te izmenjave so ključne za spodbujanje inovacij, izmenjavo idej in znanstvenih izkušenj ter za krepitev globalne mreže znanstvenih raziskovalcev. Poleg tega SAZU podpira organizacijo mednarodnih znanstvenih srečanj in simpozijev, kjer se srečujejo domači in tuji strokovnjaki, kar še dodatno prispeva k izmenjavi znanja in krepitvi mednarodnega ugleda Slovenije na področju znanosti.
I06296	Znanstvena in umetnostna dejavnost SAZU se izvaja v šestih razredih, ki so osrednji nosilci nalog akademije. Razredi so oblikovani za eno ali več specifičnih področij znanosti in umetnosti ter imajo ključno vlogo pri usmerjanju in razvoju teh področij znotraj akademije. Obravnavajo temeljna vprašanja, ki se nanašajo na znanstvene in umetniške discipline, ki jih zastopajo, in pripravljajo predloge ter mnenja o trenutnem stanju in prihodnjih usmeritvah razvoja znanosti in umetnosti. Poleg tega organizirajo razprave, posvetovanja, predavanja in razstave, ki spodbujajo intelektualno izmenjavo in širijo znanstveno ter kulturno zavest. Razredi skrbijo tudi za pripravo in izdajo publikacij, ki predstavljajo pomemben prispevek k širjenju znanja in promociji dosežkov članov SAZU ter drugih raziskovalcev in umetnikov. S svojim delovanjem izvajajo tudi druge naloge v skladu z Zakonom o SAZU, Statutom ter sklepi skupščine in predsedstva, s čimer prispevajo k splošnemu napredku znanosti, umetnosti in kulture v Sloveniji in širše. Poleg tega razredi sodelujejo v mednarodnih znanstvenih in umetniških mrežah, kar omogoča povezovanje slovenskih strokovnjakov z globalno znanstveno skupnostjo.

Skupine projektov

3911-11-S001 - Investicije SAZU

Opis skupine projektov

Navedena skupina projektov zajema vlaganja v osnovna sredstva Slovenske akademije znanosti in umetnosti, in sicer nove nabave ter vlaganja v obnove oziroma rekonstrukcije obstoječih objektov in naprav.

Neposredni učinki:

C5937 - Zaključene investicije in investicijska vlaganja

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1482 - Publiciranje SAZU kot prispevek k razvoju znanstvene misli in umetniške ustvarjalnosti

Cilj razvoja investicijskega področja pri SAZU je zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti, varnosti in funkcionalnosti infrastrukture, ki je ključna za nemoteno izvajanje znanstvenih, kulturnih in administrativnih dejavnosti akademije. S sistematičnim in rednim investicijskim vzdrževanjem ter

nabavo nujne opreme SAZU ohranja vrednost svojega premoženja, preprečuje nastanek večje škode zaradi dotrajanosti ter ustvarja ustrezne pogoje za delo članov in zaposlenih. Uvajanje energetske učinkovitih in trajnostnih rešitev dodatno prispeva k zmanjšanju obratovalnih stroškov ter okoljskemu odgovornemu ravnanju. Namen vseh teh ukrepov je vzpostaviti in vzdrževati stabilno, sodobno in varno infrastrukturno okolje, ki omogoča učinkovito uresničevanje poslanstva SAZU kot osrednje znanstvene in kulturne ustanove v Sloveniji.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I06262 - Število zaključenih investicij in investicijskih vlaganj		Število	2010	2,00	2018	1,00	2,00
					2019	1,00	2,00
					2020	1,00	1,00
					2021	1,00	1,00
					2022	1,00	1,00
					2023	1,00	1,00
					2024	1,00	1,00
					2025	1,00	
					2026	2,00	
					2027	2,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06262 - Število zaključenih investicij in investicijskih vlaganj

Ciljne spremembe pri kazalniku *število zaključenih investicij in investicijskih vlaganj* za leto 2026/2027 so usmerjene v povečanje števila izvedenih investicijskih posegov ter v večjo učinkovitost in strateško načrtovanje vlaganj v infrastrukturo SAZU. Pričakuje se rast števila zaključenih investicij, zlasti tistih, ki prispevajo k dolgoročni funkcionalnosti, energetski učinkovitosti in varnosti objektov v lasti SAZU. Poudarek bo na manjših, vendar ciljno usmerjenih posegih, ki preprečujejo nadaljnjo degradacijo stavb ter omogočajo nemoteno delovanje akademije.

Spremembe vključujejo tudi izboljšano spremljanje izvedbe investicij, boljše načrtovanje prioritet ter optimizacijo postopkov javnega naročanja in izvedbe. Poleg fizičnih obnov se bo povečala tudi dinamika nabav osnovnih sredstev, kot so računalniška oprema, klimatske naprave, multimedijaska oprema ter posodobljena pisarniška infrastruktura. Cilj teh sprememb je vzpostaviti stabilno investicijsko okolje, ki omogoča učinkovito upravljanje premoženja SAZU ter zagotavlja kakovostne pogoje za znanstveno in kulturno delovanje.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I06262	Z rednim investicijskim vzdrževanjem objektov v lasti SAZU nadaljujemo tudi v letu 2026 in 2027, za kar bomo namenili proračunska sredstva. Investicijo "Finžgarjeva hiša" bomo v letu 2025 zaključili in jo predali v uporabo.

3911-11-S002 - Donacije SAZU

Opis skupine projektov

V tej skupini evidentiramo projekte, ki so financirani iz sredstev donatorjev (pravne osebe) oziroma drugih sofinancerjev. Iz tega naslova se pokrivajo predvsem stroški izdaje knjig in publikacij ter morebitni stroški za razne simpozije oziroma posvete.

Neposredni učinki:

C5947 - Sofinancerska in donatorska sredstva

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1482 - Publiciranje SAZU kot prispevek k razvoju znanstvene misli in umetniške ustvarjalnosti

Cilj, ki ga lahko SAZU doseže s projektom Donacije SAZU, je zagotoviti dodatne, stabilne in namensko usmerjene vire financiranja za dolgoročno ohranjanje in svoje dejavnosti ter infrastrukturo. Z uspešnim zbiranjem donacij lahko SAZU izboljša vzdrževanje in obnovo zgodovinsko pomembnih stavb, kar pripomore k ohranjanju kulturne dediščine in hkrati omogoča kakovostno izvajanje znanstvenih, umetniških in kulturnih programov.

Poleg materialnih koristi projekt krepi tudi prepoznavnost SAZU kot odprte in družbeno odgovorne institucije, ki spodbujajo povezovanje z vlagatelji, gospodarstvom, posamezniki in širšo javnostjo. Donacije predstavljajo priložnost za sodelovanje skupnega kulturnega in znanstvenega prostora, ki temelji na trajnosti, javno korist in medgeneracijsko odgovornost. Na ta način SAZU utrjuje svojo vlogo kot osrednja nacionalna akademija, ki ne varuje dediščine, ampak tudi aktivno prispeva k razvoju družbe in znanosti v Sloveniji in širše.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I06264 - Vrednost pridobljenih donatorskih sredstev		EUR	2010	34.143,00	2018	14.100,00	13.453,13
					2019	13.000,00	110.026,24
					2020	7.189,00	8.986,00
					2021	10.000,00	2.566,64
					2022	4.000,00	1.066,64
					2023	4.000,00	8.120,00
					2024	2.000,00	77.308,00
					2025	8.120,00	
					2026	8.500,00	
					2027	2.500,00	
I06290 - Delež donacij v celotnem proračunu SAZU		%	2008	1,00	2018	0,48	0,45
					2019	0,30	2,97
					2020	0,20	0,53
					2021	0,27	0,07
					2022	0,10	0,03
					2023	0,10	0,19
					2024	0,10	1,88
					2025	0,19	
					2026	0,17	
					2027	0,04	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06264 - Vrednost pridobljenih donatorskih sredstev

V letu 2026/2027 ne predvidevamo, da bi SAZU pridobila donatorska sredstva. Kljub temu ostaja projekt strateško pomemben za prihodnost, saj vzpostavlja temelje za dolgoročno sodelovanje z vlagatelji in donatorji, ki bi lahko v naslednjih letih prispevali k uresničevanju ciljev SAZU na področju ohranjanja kulturne dediščine in spodbujanja znanstvenega razvoja.

Kljub temu, da ni predvidena pridobitev novih donatorskih sredstev, je SAZU v letu 2026/2027 uporabila donacije iz preteklih let za podporo strateško pomembnih vsebin. Donatorska sredstva bodo

namenjena sofinanciranju znanstvenih publikacij *Fagopyrum* in *Folia Biologica et Geologica*, za katero je SAZU uspešno pridobila tudi financiranje s strani Agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARIS). Projekt se usmerja k zagotavljanju dodatne finančne stabilnosti za redno izdajanje in razvoj uveljavljenih znanstvenih revij, ki prispevajo k prepoznavnosti slovenske znanstvene produkcije doma in v tujini. Uporaba obstoječih donacij za ta namen omogoča ohranjanje kakovosti publikacije v njihovi nadaljnji rasti, hkrati pa potrjuje namensko in odgovorno upravljanje pridobljenih sredstev v skladu s poslanstvom SAZU.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I06290 - Delež donacij v celotnem proračunu SAZU

Ciljna sprememba kazalnika *delež donacije v celotnem proračunu SAZU* za leto 2026/2027 odraža zmanjšanje prihodkov iz naslova novih donatorskih sredstev, saj se v tem obdobju ne predvideva pridobitev dodatnih donacij. Kljub temu bo SAZU uporabila donatorska sredstva, zbrana v preteklih letih, kar pomeni, da bo delež donacij v proračunu še vedno prisoten, vendar bo izhajal iz prenesenih sredstev in ne iz novih prilivov. Ta delež bo v letu 2026/2027 namenjen sofinanciranju znanstvenih publikacij *Fagopyrum* in *Folia Biologica et Geologica*, s čimer se bo zagotovila stabilna podpora razvoju teh pomembnih revij. Sprememba kazalnika tako ne pomeni popolne odsotnosti donacijskega vpliva, temveč odraža prehod iz faze aktivnega zbiranja v fazo namensko usmerjene porabe že zbranih sredstev.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I06290	Kazalnik delež donacij v celotnem proračunu SAZU meri razmerje med višino donatorskih sredstev in skupnim proračunom SAZU v določenem proračunskem letu. Izraža se v odstotkih in prikazuje, kolikšen delež finančnih sredstev SAZU izvira iz zasebnih ali institucionalnih donacij, namenjenih podpiranju znanstvenih, kulturnih, umetniških ali infrastrukturnih dejavnosti akademije. Kazalnik omogoča spremljanje uspešnosti pridobivanja donacij ter učinkovitosti njihove porabe, hkrati pa nakazuje stopnjo dodatne finančne neodvisnosti in raznolikosti virov financiranja.

05 - ZNANOST IN INFORMACIJSKA DRUŽBA

0503 - Človeški viri v podporo znanosti

050304 - Članske nagrade akademikom

Opis podprograma

Podprogram za izplačilo članskih nagrad pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je namenjen priznavanju in nagrajevanju izjemnih uspehov članov akademije. Osredotoča se na spodbujanje odličnosti in inovativnosti v znanstvenih in umetniških dejavnostih ter s tem prispeva k napredku družbe. Merila za nagrajevanje vključujejo znanstveno produktivnost, umetniške prispevke, mentorstvo, prispevek k skupnosti, mednarodno sodelovanje ter inovacije. Ocenjevalni odbor redno pregleduje prispevke članov, izplačilo pa temelji na doseženih merilih. Podprogram vključuje redne revizije, prilagoditve ter poročanje o rezultatih, kar zagotavlja transparentnost in učinkovitost.

Ukrepi

3911-11-0002 - Članske nagrade akademikom

Opis ukrepa

V okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) delujejo znanstveniki in umetniki, ki so zaradi izjemnih dosežkov na področju znanosti in umetnosti izvoljeni za člane akademije. Izvolitev za člana SAZU predstavlja pomembno nacionalno in družbeno priznanje. SAZU ima različne kategorije članstva: častne, redne, izredne in dopisne člane. Člane SAZU voli skupščina, pri čemer volitve potekajo vsako drugo leto. Redni in izredni člani SAZU, ki so državljani Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Sloveniji, prejemajo stalno mesečno nagrado, kot družbeno priznanje. Osnova za izračun stalne mesečne nagrade je povprečna mesečna bruto plača zaposlenih v Republiki Sloveniji za obdobje zadnjih treh mesecev. Že 10 let pa se članske nagrade izplačujejo v višini, ki je od osnove znižana za 30 %.

Izhodišča in kazalniki na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Kazalniki za izplačilo članskih nagrad bi lahko vključevali znanstveno produktivnost, kot so število objavljenih znanstvenih člankov, citiranost del, udeležba na mednarodnih konferencah in pridobivanje raziskovalnih projektov. Umetniški prispevki bi lahko obsegali število razstav in performansov, prejetje nagrad, kritiško priznanje ter vodenje delavnic in predavanj. Mentorstvo in izobraževalna dejavnost bi vključevala prenos znanja na mlajše generacije. Prispevek k znanstveni ali umetniški skupnosti bi vključeval vodenje strokovnih društev, organizacijo dogodkov in širjenje znanstvene ali umetniške kulture. Mednarodno sodelovanje bi zajemalo sodelovanje z mednarodnimi institucijami, gostujoča predavanja in umetniške rezidence ter globalni vpliv. Inovacije in razvoj novih metod bi obsegali razvoj novih raziskovalnih metod in tehnologij, inovacije, ki vodijo k napredku, ter uporabo izsledkov v praksi.

Pravne podlage

Oznaka	Naziv
ZSAZU	Zakon o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (ZSAZU)

Neposredni učinki

C0977 - Članske nagrade akademikom

Lastnik cilja: PU - 3911 (Slovenska akademija znanosti in umetnosti)

Prispeva k rezultatu: C1484 - Podeljene nagrade za izjemne dosežke na področju znanstveno raziskovalne dejavnosti

Cilji ukrepa 3911-11-0002 je priznanje in spodbujanje izjemnih dosežkov v znanosti in umetnosti, krepitev znanstvenega in umetniškega ustvarjanja, podpora članom pri nadaljnjem raziskovalnem in umetniškem delu z zagotavljanjem dostopa do sredstev in virov SAZU, aktivno vključevanje članov v delo in programe SAZU, spodbujanje sodelovanja in izmenjave znanja med člani, ter širjenje znanstvenih in umetniških dosežkov v nacionalnem in mednarodnem prostoru. Cilji vključujejo tudi ohranjanje visokih standardov znanosti in umetnosti ter prispevanje k razvoju teh področij na nacionalni ravni.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I002123 - Število izplačanih nagrad na podlagi Zakona o slovenski akademiji znanosti in umetnosti		Število	2010	99,00	2018	92,00	90,00
					2019	92,00	90,00
					2020	95,00	93,00
					2021	95,00	93,00
					2022	88,00	89,00
					2023	99,00	96,00
					2024	95,00	92,00
					2025	95,00	
					2026	90,00	
					2027	99,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I002123 - Število izplačanih nagrad na podlagi Zakona o slovenski akademiji znanosti in umetnosti

Za leto 2026/2027 so predvidene ciljne spremembe, usmerjene v okrepitev vloge in dejavnosti članov Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), pri čemer je predvideno skupno število članov v članicah 90. Poudarek bo na ohranjanju in doseganju tega števila v različnih kategorijah članstva (redni, izredni, dopisni in častni člani), z ocenjevanjem na izvolitve novih članov na področju, kjer je znana strokovna. vrzel. Spodbujala se bo večja vključenost članov v programe in dejavnosti SAZU, predvsem skozi aktivno sodelovanje v razredih, delovnih telesih in organskih akademijah.

Člani bodo dodatno podprti k pogostejšemu sodelovanju pri predavanjih, razstavah ter objavah znanstvenih in umetniških del v publikacijah SAZU. Posebna pozornost bo namenjena večji mednarodni prisotnosti članov z objavami, sodelovanji in gostovanji v tujini ter z razvojem digitalnih orodij za promocijo njihovega dela. Načrtovana je tudi postopna pomladitev članstva, z vključevanjem mladih vrhunskih ustvarjalcev, hkrati pa se bo okrepila prepoznavnost naziva *akademik* kot simbol odličnosti in družbene odgovornosti na področju znanosti in umetnosti.

Ciljna sprememba kazalnika *števila članov v članicah SAZU* za leto 2027 tako odraža pričakovano povečanje članstva zaradi predvidenih volitev (99). Postopki izvolitev bodo potekali v skladu z internimi akti SAZU in bodo prispevali k obnovi in večji strokovni raznolikosti članstva. Povečanje števila članov bo omogočilo boljše pokrivanje znanstvenih in umetniških področij, okrepilo delovanje razredov ter vsebinsko vlogo SAZU v nacionalnem in mednarodnem prostoru. Kazalnik bo tako izražal strateški razvoj kadrovske strukture akademije in prispeval k utrditvi njenega poslanstva kot osrednje znanstvene in umetniške ustanove v Sloveniji.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I002123	SAZU rednim in izrednim članom podeljuje nagrade, pri čemer je število izplačil odvisno od števila novoizvoljenih članov ter od naravnega upada zaradi smrti obstoječih članov. Ti nagradni prejemki predstavljajo priznanje za izjemne dosežke na področju znanosti in umetnosti, ki so jih člani dosegli med svojim delovanjem. S tem SAZU spodbuja nadaljnje ustvarjalno delo in prispeva k ohranjanju visokih standardov v svoji skupnosti. Dinamika izplačil se tako spreminja glede na gibanje članstva, kar odraža razvoj institucije.